

Oponentský posudek na rigorózní práci Mgr. Barbory Šonové: Koncepce životních událostí a jejich vlivu na zdravotní stav jedince: mezinárodní srovnání. Katedra psychologie FFUK 2012.

K předložené rigorózní práci je možné bez přehánění říci, že její kvalitu lze tušit již od prvních stránek. Ukazuje na to autorčin vytříbený jazyk a především pečlivé, jasné a uvážlivé formulování. Drobnou ukázkou může být např. komentář k definování životních událostí (ŽU) autorů Hartla a Hartlové (viz s. 15).

Autorka dělí práci klasicky na část teoretickou a část empirickou. První část je věnovaná otázkám definičním a vůbec celé komplexnosti zkoumaného problému. Čtenář si postupně uvědomuje, jak je obtížné přesněji definovat významnou životní událost, jak složité vztahy taková událost může mít na osobnost člověka, čím vším je to spoluderminované, atd. Nakonec (a v empirické části to vystoupí zcela jasně) se ukazuje také potřeba sledovat samostatně vlivy na posilování zdraví a samostatně vlivy negativní. V jisté chvíli si čtenář snad až položí otázku, jestli je vůbec možné se v tak komplikovaných vzájemných vazbách (události, osobnostní vlastnosti, sociokulturní proměnné, zdraví a nemoc) vyznat a smysluplně bádát. Autorka se však nevzdává a téměř neúprosně podrobuje zkoumání jednotlivé aspekty, včetně metodologických přístupů řady autorů. Po tom všem se mně jako čtenáři vyjevuje, že velmi podstatný je způsob volby otázky; tedy na co a jak se vůbec ptát, protože podle toho budeme dostávat různé odpovědi. Obecná otázka po vlivu ŽU na zdraví, event. spokojenost je vlastně málo nosná a nic podstatného pro náš praktický život nepřináší. Složitost propojení se může jistě projevit i tak, že to co má zpočátku spíše negativní dopad na spokojenost a prožitek zdraví, může se časem jevit v pozitivnějším světle (včetně toho, že se daná osoba naučila novému pohledu na svět atp.).

Již samotná teoretická část je zpracovaná tak kvalitně, že by mohla splňovat požadavky na tento druh práce. Nicméně autorka přidává důkaz, že je schopná také empirické sondy. Ta je zajímavá srovnáváním finské a české skupiny respondentů ve vytypované řadě proměnných (vybrané události, výpověď o proměnách svého zdravotním stavu, zvolené osobnostní charakteristiky). Výsledky jsou zajímavé, i když je autorka formuluje s rozvahou. Je si vědoma, že podobné závěry již v literatuře zazněly (i když na základě jiných metod) a také faktu, že ne jeden výzkum při opakování vykazuje více či méně odlišné výsledky. Autorka však jasně prokazuje zdatnost ve výstavbě výzkumného designu a interpretaci výsledků, což je v dané chvíli podstatné.

Práce je čtivá, graficky dobře zvládnutá. Oceňuji na ni řadu momentů, např. i to, že zde je na několika místech připomínán náš autor Ctirad Škoda (působící řadu let v oblasti psychiatrické epidemiologie ve Výzkumném ústavu psychiatrickém). Pozitiv je v práci řada a nepovažuji již za nutné je zde vyzdvihovat.

Práce zcela přesvědčivě naplňuje požadavky na práci rigorózní a já ji doporučuji k obhajobě.

Praha, 26.3. 2012

Jiří Šípek